

HİNDİSTAN Doğal Taş Sektörü YERİNDE PAZAR ARAŞTIRMASI

Hazırlayanlar

**Gökhan ADANALI - Ticaret Uzmanı
Sinan YÜZAL - İG Uzmanı**

Mayıs 2019

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü**

İÇİNDEKİLER

Sayfa

1. GENEL DURUM	1
2. HİNDİSTAN DOĞAL TAŞ SEKTÖRÜ.....	7
2.1. Üretim ve Rezervler	8
2.2. İhracat	12
2.3. İthalat.....	17
3. TÜRKİYE’DE DOĞALTAŞ SEKTÖRÜ VE DIŞ TİCARETİ.....	20
3.1. Rezervler ve Üretim	20
3.2. Dış Ticaret	21
4. TÜRKİYE-HİNDİSTAN DOĞAL TAŞ TİCARETİ.....	28
4.1. İhracat	28
4.2. İthalat.....	29
5. PAZARA GİRİŞ.....	31
5.1. Pazara Giriş Koşulları	31
5.2. Dağıtım Kanalları.....	32
5.3. Gümrük Vergileri ve Diğer Engeller	34
5.4. Ödeme Şekilleri.....	36
5.5. Nakliye.....	36
5.6. Firma Bulma	37
5.7. Fuarlar	37
6. SONUÇ	39
7. KAYNAKÇA	41
8. YARARLI WEB SAYFALARI	41

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1: Hindistan'ın Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeleri.....	2
Tablo 2: Pazar Araştırmasına Konu Olan Doğal Taşlar.....	8
Tablo 3: Eyaletler Bazında Doğal Taş Rezervleri.....	9
Tablo 4: Hindistan Mermer Rezervleri.....	10
Tablo 5: Hindistan Granit Rezervleri.....	11
Tablo 6: Hindistan'ın Doğal Taşlar İhracatı.....	14
Tablo 7: Hindistan'ın Ülkelere Göre Doğal Taşlar İhracatı.....	16
Tablo 8: Hindistan'ın Doğal Taşlar İthalatı.....	17
Tablo 9: Hindistan'ın Ülkelere Doğal Taşlar İthalatı.....	19
Tablo 10: Türkiye'nin Doğal Taşlar İhracatı.....	22
Tablo 11: Türkiye'nin Ülkelere Göre Doğal Taşlar İhracatı.....	24
Tablo 12: Türkiye'nin Doğal Taşlar İthalatı.....	25
Tablo 13: Türkiye'nin Ülkelere Göre Doğal Taşlar İthalatı.....	27
Tablo 14: Türkiye'nin Hindistan'a Doğal Taşlar İhracatı.....	28
Tablo 15: Türkiye'nin Hindistan'dan Doğal Taşlar İthalatı.....	29
Tablo 16: Hindistan'ın Doğal Taş Ürünlerine Uyguladığı Gümrük Vergisi Oranları....	35

1. GENEL DURUM

Hindistan, 1,34 milyar toplam nüfusu, 300 milyonluk orta sınıfı ve 20 milyonluk üst düzey gelire sahip nüfusu ile gelişmekte olan ülkeler arasında hızlı gelişen, büyük bir pazardır. Çin'den sonra Asya kıtasının en önemli ekonomik gücü olan Hindistan, Türk firmaları için çok sayıda sektörde işbirliği olanağı ve ihracat potansiyeli barındırmaktadır. Ülke, 2018 yılı itibarıyla, Gayrisafi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) bakımından dünyanın yedinci büyük ekonomisidir. 2019 – 2023 yılları arasında, orta sınıfın özel tüketim harcamalarının yıllık ortalama %7,9 oranında artması ve bu artışın Hindistan milli gelirinin artmasına en büyük katkıyı sağlaması beklenmektedir. Bunun yanı sıra, hükümetin inşaat ve altyapı yatırımlarına öncelik vermesi ve önümüzdeki 5 yılda sabit yatırımların yıllık ortalama %9,1 oranında artması beklenmektedir. Kısa vadede mal ve hizmet ithalatının ihracata göre daha fazla artacağı, milli gelirin yıllık ortalama %7,3 oranında artış göstereceği ve bunun sonucunda Hindistan'ın en hızlı gelişen büyük ekonomiler arasında yer almaya devam edeceği tahmin edilmektedir.

Hindistan'ın gayri safi yurtiçi hasılasını (GSYİH) oluşturan sektörlere bakıldığında, hizmetler sektörünün 2019 – 2024 yılları arasında yıllık ortalama %9,3 oranında artış göstermesi ve 2024 yılında milli hasılanın %48'ini teşkil etmesi; sanayi sektörünün canlı yatırım ortamından istifade ederek söz konusu dönemde yıllık ortalama %8,7 oranında büyümesi; tarım sektörünün ise muson yağmurlarına büyük oranda bağımlı kalmaya devam etmesi ve 2019 – 2024 döneminde beklenen yavaş büyüme performansı neticesinde kırsal kesimdeki gelir artışının sınırlı olması beklenmektedir.

Son 5 yılda Hindistan ekonomisi yıllık ortalama %7,1 büyüme gerçekleştirmiştir. Hindistan'ın, 2030 yılında Çin'in ardından dünyanın en büyük 2. ekonomisi olması beklenmektedir. Ekonominin gelişmesine bağlı olarak Hindistan'ın sanayi üretimi, yatırımları ve dış ticaretinde de artış beklenmektedir.

Tablo 1: Hindistan'ın Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeleri

Başkenti	Yeni Delhi
Başlıca Şehirleri	Mumbai, Kolkata, Chennai, Bengaluru
Nüfusu (2018)	1,34 milyar
Para Birimi	Hint Rupisi (1 ABD \$ = 70,89 Rupı)
GSYİH (2018)	2.611 milyar \$
Kişi Başına GSYİH (2018)	2.135 \$
İhracat (2018)	323,1 milyar \$
İthalat (2018)	507,6 milyar \$
Resmi Web Sitesi	www.india.gov.in

Kaynak: EIU, IMF ve Trade Map

Türkiye ile Hindistan arasında ticaret hacminde gözlenen artışa rağmen, ticaret dengesi sürekli olarak ülkemiz aleyhine sonuçlanmaktadır. İki ülke arasında en yüksek ticaret hacmine 2014 yılı içerisinde ulaşılmıştır. 2017 yılında ihracat, %16,4 oranında artarak 758,6 milyon Dolar olmuştur. Hindistan'dan ithalatta ise %8,0 oranında artış kaydedilmiştir. 2018 yılında Hindistan'a yönelik ihracatımız 2017 yılına göre %48 oranında artış göstererek 1,1 milyar Dolara ulaşırken, 2018 yılı ithalatımız bir önceki yıla göre %21 oranında bir artışla 7,5 Milyar Dolara yükselmiştir. Hindistan, büyüyen ekonomisine paralel olarak altyapı ve üstyapı yatırımlarının arttığı, tüketim potansiyelinin yükseldiği bir ülke konumundadır. Ekonomi ve dış ticaret açısından gelecekte adından daha fazla söz ettirecek olan Hindistan ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmi iki ülke potansiyelinin çok altındadır. İki ülke arasındaki potansiyeli harekete geçirmek için Türkiye ile Hindistan arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması konusunda görüşmeler devam etmektedir.

Bu bilgiler ışığında Yeni Delhi Ticaret Müşavirliğimiz ile de görüşülerek ve Hindistan'ın doğal taş merkezi sayılan Rajasthan eyaletinin başkenti Jaipur ve ülkenin başkenti Yeni Delhi'de doğal taş sektöründe bir pazar araştırması yapılmasının yararlı olacağı sonucuna varılmıştır. Bu kararın verilmesinde, öncesinde yapılan masa başı çalışmasının sonuçları da göz önünde bulundurulmuştur. Bahse konu çalışma için önceden yapılan masa başı çalışması neticesinde belirlenen, Hindistan'ın ithalatında önemli paylara sahip ve Türkiye'nin ihracatında potansiyel arz eden ve Hindistan'da öncelikle çalışılması için tespiti yapılan sektörlerden, doğal taş sektörünün incelenmesinin Hindistan'a ihracatımızı artırmada isabetli bir seçim olduğu, Hindistan'da yapılan çalışmalar neticesinde bir kez daha tespit edilmiş, Türk doğal taşının pazar potansiyeli yerinde belirlenmiştir.

Hindistan’da pazar araştırmasına konu olan doğal taş sektörüne yönelik olarak, ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının yanı sıra yaklaşık 30 adet yerli üretici/ihracatçı, ithalatçı ve dağıtıcı firmayla da görüşmeler yapılmış, sektörde pazarın durumu, pazara hakim rakip ülkeler, sektöre uygulanan genel mevzuat, lojistik imkanları, nakliye giderleri, mallarla ilgili tüketici öncelikleri gibi konularda kendilerinden bilgi alınmıştır. Aynı zamanda Hindistan’da lojistik alanında iş yapan Türk firmaları ile de görüşmeler yapılmış, Hindistan ile ilgili ticaret fırsatları, Hindistan pazarına giriş ve lojistik konularındaki tecrübelerinden istifade edilmiştir.

Çalışma kapsamında, “India Stonemart 2019 – Doğal Taşlar Sektör Fuarı”na Bakanlığımız Uzmanları katılım sağlamışlar ve fuar süresince doğal taş sektöründe faaliyet gösteren Hindistan firmalarının yanı sıra fuara Türkiye’den katılım sağlayan doğal taş sektöründe faaliyet gösteren Türk firmaları ile de görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. 2019 yılında 10.’su düzenlenen bahse konu fuara; doğal taş sektörü, inşaat malzemeleri, dekorasyon ürünleri, müteahhitlik, taş işleme makineleri ve ekipmanları, taş işlemede kullanılan kimyasallar, maden ocakları için makine ve aletler ve iş güvenliği alanlarında faaliyet gösteren 9 ülkeden 423’ten fazla firma katılım sağlamıştır. Türkiye bu fuara 56 firma ile milli katılım sağlamıştır. Fuar esnasında ayrıca, Ege Maden İhracatçıları Birliği de doğal taş ihracatı konusunda faaliyet gösteren 8 Türk firması ile Hindistan pazarına yönelik doğal taş sektörel ticaret heyeti gerçekleştirmiştir.

Fuar sırasında gerçekleştirilen görüşmelerde, Hintli firmalara, ihtiyaçları doğrultusunda iş bağlantısı kurabilecekleri ilgili Türk doğal taş ihracatçısı şirketlerin adresleri iletilmiş olup, Türkiye’de düzenlenen doğal taş fuarları hakkında bilgi, Türkiye’deki serbest bölge uygulamaları, enerji fiyatları ve Türkiye’de mermer başta olmak üzere doğal taş sektörünün durumu gibi konularda da bilgi verilmiştir. Fuar süresince potansiyel alıcı konumundaki diğer katılımcı firmaların ve ilgili kurum/kuruluşların stantları da ziyaret edilerek Türk ürünlerinin ve firmalarının tanıtımı yapılmıştır.

Özel firmaların yanı sıra konu ile ilgili kamu ve özel sektör kuruluşları ziyaret edilmiş, Türkiye ve Türk doğal taş sektörü başta olmak üzere ilgili sektörler hakkında bilgi verilmiştir. Görüşmeler çoğunlukla ithalatçı ve distribütör firmalarla, sektördeki rakiplerimiz olan diğer yabancı üreticilerle yapılmış ve çalışma açısından oldukça verimli geçmiştir. Bilgi alışverişinde bulunulan kurumlar arasında Hindistan doğal taş sektörünü yönlendiren Doğal Taş Geliştirme Merkezi (Centre for Development of Stones-CDOS), Hindistan Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu (Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry-FICCI), Rajasthan Eyaleti Sanayi Geliştirme ve Yatırım Ajansı (RIICO-Rajasthan State

Industrial Development & Investment Corporation Ltd) ve Hindistan Gayrimenkul Geliştiricileri Birlikleri Konfederasyonu (Confederation of Real Estate Developers' Associations of India-CREDAI) bulunmaktadır.

Hindistan pazarında faaliyet gösteren yerel firmalar, bu pazarda çalışan yabancı (özellikle Çinli ve İtalyan) tedarikçiler ve Türk firmaları, Hindistan pazarının büyüklüğü ve pazardaki fırsatlar konusunda memnuniyetlerini ifade etmişlerdir. Hindistan pazarının durgunluktan etkilenmediğini ve büyümeye devam ettiğini belirtmişlerdir. Ancak firmaların tamamı, Hindistan pazarındaki en önemli problemin yüksek gümrük vergileri olduğunu vurgulamışlardır.

Türk doğal taşının Hindistan pazarında bilindiği ve özellikle geniş renk skalası, kalitesi ve uygun fiyatı nedeniyle tercih edildiği görülmüştür. Bazı Hintli doğal taş firma yetkililerinin belirttiğine göre, Türk doğal taşları ve özellikle Türk mermeri, İtalyan mermerinden daha fazla aranır ve tercih edilir duruma gelmiştir. Bu durumun pek çok nedeni olmakla birlikte, son dönemde tüketici tercihlerinin İtalyan mermeri dışında farklı renk ve kalitelere yönelmesi ve ülkemizdeki mermer ocaklarının sayısının ve kapasitesinin İtalyan mermer ocaklarına göre daha yüksek olması önde gelen sebepler arasındadır.

Hintli yetkililer, Türk doğal taş üreticilerini Hindistan'daki fuarlar dışında Dubai, İtalya ve Türkiye'deki fuarlardan tanıdıklarını ve bu fuarlarda yaptıkları bağlantılar ile ülkemizle ticaret yaptıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca pek çok Hintli firmanın, Türkiye'yi sürekli ziyaret eden, Türkiye'deki doğal taş firmalarını ve mermer ocaklarını yerinde inceleyen ve yılın önemli bir bölümünü Türkiye'de geçiren satın almadan sorumlu Hintli personel çalıştırdıkları anlaşılmaktadır. Hintli firmalar aynı zamanda, Türkiye'de düzenlenen ve alanındaki en önemli fuarlardan biri olan "İzmir Mermer Fuarı"nı da ziyaret ettiklerini ve katılımcı olarak yer aldıklarını belirtmişlerdir.

Türkiye ile Hindistan arasındaki coğrafi uzaklık, zaman zaman Türk firmalarının bu pazara ve bu pazarı araştırmaya olan ilgilerini azaltsa da, Türk lojistik firmaları ile yapılan görüşmelerde Hindistan'la olan doğal taş (özellikle mermer) ticaretimiz sayesinde deniz nakliyesinin geliştiği ve iki ülke arasındaki ticaret açısından nakliyenin çok ciddi bir engel teşkil etmediği görülmüştür. Sektör temsilcileriyle yapılan görüşmelerde, Türkiye'den Hindistan'a 20'lik bir konteynerin nakliyesinin 15-20 gün sürmekte olduğu ve navlun bedelinin 900 ila 1.000 Dolar arasında değiştiği bilgisi edinilmiştir. Mermer ve doğal taş ürünlerinin nakliyesinde büyük çoğunlukla 20'lik konteynerlerin tercih edildiği de, söz konusu görüşmelerde sektör

temsilcilerince dile getirilmiştir. Ürün nakliyesinde yaşanan tek sorun, Hindistan limanlarındaki altyapı yetersizliğinden kaynaklanan gecikmelerdir.

Çalışmanın yapıldığı Jaipur, Rajasthan Eyaleti'nin en önemli doğal taş merkezidir. Rajasthan Eyaletinin merkezi olan Jaipur, pembe renkli taşlardan yapılmış binalarıyla 'Pink City' olarak da bilinmektedir.

Hindistan'ın, doğal taş ithalatında uyguladığı ithalat lisansı ve ithalat kotası uygulamaları 2015 yılında alınan bir kararla kaldırılmıştır. Hindistan'a doğal taş ihracatımız açısından önemli bir engel teşkil eden lisans uygulamasının sona ermesi, Türk doğal taş ürünlerinin pazardaki payının artmasında etkili olmuş ve ülkemizin pazarda söz sahibi ülkeler arasına girmesini sağlamıştır.

Hindistan pazarına girişte önem arz eden temel hususlar şunlardır;

- Hintli girişimciler, fiyat konusunda çok duyarlıdırlar. Fiyat üzerine pazarlıklar (müzakereler) uzun sürmektedir.
- Ülkenin yüzölçümünün ve nüfusunun büyük olması nedeniyle çalışılacak ithalatçı-distribütörün iyi bir dağıtım ağına sahip olması gereklidir.
- Özellikle büyük projelerde Türk doğal taşının kullanılması, sektörde tanınmış mimarlar tarafından ülkemiz doğal taşının tercih edilmesi firmalarımızın ürünlerine olan talebi artıracaktır.

Pazar araştırması çerçevesinde, firmalarla yapılan görüşmelerde özellikle mermer konusunda dünya pazarlarında marka olmuş İtalya ve çok ucuz maliyetlerle iş yapan Çin'in önde olduğu vurgulanmıştır. İran ve İspanya da diğer önemli rakiplerimiz olarak öne çıkmıştır.

Hindistan'ın, Türkiye ile Serbest Ticaret Anlaşması bulunmamaktadır. Bu konuda görüşmeler devam etmekte olup, yakın bir gelecekte iki ülke arasında imzalanacak Serbest Ticaret Anlaşması'nın bu ülke ile olan dış ticaretimizi artıracığı düşünülmektedir. Öte yandan, Hindistan'ın Avrupa Birliği ile yakın dönemde imzalaması beklenen Serbest Ticaret Anlaşmasının, Türk ihracatçısına büyük zarar vereceği ve firmalarımız açısından pazarda ciddi kan kaybına sebep olacağı değerlendirilmektedir. Bu nedenle Hindistan'a yapılan ihracatta vergi yükünün azaltılması ve Asya pazarındaki ticaretimizin azalmaması için Serbest

Ticaret Anlaşması'nın en kısa zamanda sonuçlanması gerekmektedir. Hindistan'ın nüfus ve sanayi gelişiminin yarattığı potansiyelin yanı sıra, Hindistan'ın diğer Asya ülkelerine giriş açısından da bir kapı olduğu unutulmamalıdır.

Hintli firma yetkililerinden edinilen bilgiye göre, Hindistan ile Vietnam arasında bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış olup bu Anlaşma sayesinde Hindistan'da yerleşik firmalar Vietnam'dan herhangi bir gümrük vergisi ödemediği doğal taş ithalatı yapabilmektedirler. Vietnam'ın bu avantajına karşılık yalnızca kısıtlı miktarda beyaz mermer ocaklarına sahip olması sebebiyle, mermer başta olmak üzere Türk doğal taş ürünlerine büyük bir rakip olamayacağı da Hintli firmalar tarafından ifade edilmiştir.

Yerinde pazar araştırması çerçevesinde görüşülen bazı Hintli doğal taş ithalatçısı firma yetkilileri, iki ülke arasındaki vize uygulamalarının da Hindistan uyruklu iş adamlarının ülkemizi ziyaret etmelerine engel teşkil edebildiğini belirtmişlerdir. Hint vatandaşı iş adamlarının talebi, ülkemizin vize uygulamalarında; 2, 5 ya da 10 senelik gibi uzun dönemli ve çok girişli vize imkanlarının sağlanması yönündedir. Bu sayede, Hintli iş adamları her sene vize almak için başvuru yapmak zorunda olmayacakları gibi, artan uçak seferlerini de göz önüne aldığımızda, Türkiye'yi daha sık ziyaret etme imkanına kavuşacaklardır.

Çalışma sonucunda elde edilen bilgiler, incelenen doğal taş sektörünün, Hindistan'a ihracatımızı artırmada doğru bir seçim olduğunu bir kez daha göstermiştir. Pazar araştırmasında incelenen doğal taş sektörüne ilişkin ayrıntılı bilgiler sonraki bölümlerde detaylı olarak incelenecektir.

2. HİNDİSTAN DOĞAL TAŞ SEKTÖRÜ

Hindistan doğal taş sektörü, üretim, istihdam, yatırım ve ihracat açısından Hindistan'daki en önemli sanayilerden biridir. Doğal taş çeşitleri arasında pazarda en fazla tüketileni mermerdir. Başlıca tüketim alanları, inşaat sektörü, güzel sanatlar ve dekorasyon olan doğal taşların, en geniş kullanım alanını inşaat sektörü teşkil eder. Binaların iç ve dış kaplamaları, dekorasyon işleri, anıtlar, heykeller ile süs ve hediyelik eşya imalatı önemli tüketim alanlarını oluşturur. Özellikle binaların iç kısımlarında yer döşemesi ve duvar kaplaması olarak, merdiven basamaklarında, sütunlarda, şöminelerde, mutfak ve banyolarda kullanılır. İç dekorasyon malzemesi olarak masa, sehpa ve çeşitli mobilyaların üretiminde kullanılır. Hediyelik eşya ve el sanatları alanında ise, vazo, biblo, avize, şekerlik, kül tablası vs. yapımında özellikle renkli mermerler kullanılmaktadır. Mezar ve mezar taşlarında da önemli miktarda mermer tüketilmektedir.

Sektör uzmanlarının tahminlerine göre, Hindistan'da sadece mermer konusunda 10 milyon civarında potansiyel tüketici bulunmaktadır. Bunun dışında toplam doğal taş tüketicilerinin 100 milyon kişi civarında olduğu tahmin edilmektedir. İç piyasadaki doğal taş tüketicileri, inşaat sektörü, müteahhitler, iç mimarlar, büyük oteller ve son kullanıcılar olarak sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırmada özellikle yüksek alım gücüne sahip olan son tüketiciler, kaliteden ziyade farklı ve özel ürün aradıkları için fiyatı yüksek de olsa satın alma eğilimindedirler. Bu nedenle pazarda İtalya menşeli mermerler, kaliteli olmasa da marka olması sebebiyle çok yüksek fiyatlara satılabilmektedir.

Hindistan'da doğal taş alıcıları, organize ve organize olmayan iki gruba ayrılabilir. Her iki grupta da alım süreci iki şekilde olur;

Son tüketiciler, mağaza ve “showroom”larda doğrudan kişisel tercihlerine ve satın alma motivasyonlarına göre satış yerinde karar vermektedirler.

Satın alma yetkilileri (mimarlar, iç mimarlar) malzemeyi kullanacakları yere göre (özel konut veya iş merkezi inşası) karar verir ve satın alırlar.

Büyük projelerde kullanılacak malzeme seçiminde, şartnamede yer alan teknik ve estetik özellikler önemlidir. Şartnameye uygun olması için satın alma yetkilileri seçimlerini şartnameye göre yaparlar.

Hindistan iç pazarında ürünler üç grupta toplanabilir. Bunlar

- Yüksek kaliteli ürünler: Bu grupta ithal mermer ve diğer doğal taşlar dışında, kaliteli Hint mermeri ve doğal taşlar da yer almaktadır. Genellikle özel projeler için olan ürünlerdir.
- Orta kaliteli ürünler: Orta ve üst sınıfı hedefleyen yerli ve ithal ürünlerdir.
- Düşük kaliteli ürünler: Yerli üretim ve düşük gelir seviyesine hitap eden ürünlerdir.

Aşağıdaki tabloda araştırmaya konu olan doğal taşların detayları verilmiştir.

Tablo 2: Pazar Araştırmasına Konu Olan Doğal Taşlar

GTİP No	ÜRÜN ADI
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)
2516.12	Granit; Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş
2516.20	Kumtaşı (Gre)
2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli
6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)
6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar
6802.93	Granit
6802.99	Diğer Taşlar

2.1. Üretim ve Rezervler

Dünyanın 7. büyük yüzölçümüne sahip olan Hindistan, doğal taş konusunda geniş bir ürün yelpazesine sahiptir. Doğal taş çeşitleri arasında granit, mermer, kum taşı, kireç taşı, kayrak taşı ve kuvarsit yer almaktadır. Mermer rezervlerinin yoğunlaştığı bölgeler: Rajasthan, Gujarat, Madhya Pradesh, Haryana ve Andhra Pradesh eyaletleridir.

Rajasthan eyaleti, Hindistan'ın toplam mermer üretiminin %90'ını elinde bulunduran önemli bir mermer deposudur. Gujarat ve Madhya Pradesh eyaletleri özellikle ince taneli mermer

üretiminde öndedir. Bihar, Jammu-Kaşmir, Maharashtra, Sikkim, Uttar Pradesh ve Bengal eyaletlerinde ise yeni mermer çeşitleri üreilmeye başlamıştır.

Hindistan'da yerli sanayi, üretim teknikleri alanında oldukça gelişmiştir. Özellikle blok üretimi, plaka kesimi, kaldırım taşları, fayans, anıt yapımı, mezar taşı yapımı, heykeller ve peyzaj uygulamaları konusunda sektör ileridir.

2018–2023 döneminde, Hindistan'da orta ve zengin sınıf nüfusunun %300, genç nüfusun (15–25 arası) ise %11 artması beklenmektedir. Bu durum, özellikle iç dekorasyonda farklı ürün tasarımında kullanılan mermere olan talebi de artıracaktır. Tier-1 ve Tier-2* şehirlerinin ortaya çıkması, yükselen gelir ve artan farkındalığa bağlı olarak, gelecekte inşaat sektörü ve lüks inşaat malzemeleri büyüme için anahtar olacaktır.

Hindistan'da doğal taş sektörü konusunda önde gelen eyaletler ve rezervlerin bulunduğu bölgeler tabloda özetlenmiştir.

Tablo 3: Eyaletler Bazında Doğal Taş Rezervleri

Eyalet	Taş Çeşitleri	Bölge
Rajasthan	Eyalette özellikle mermer yoğunluktadır. Bunun dışında geniş granit, kumtaşı, kayrak taşı, kireç taşı rezervleri bulunmaktadır. Makarana mermeri en bilinen çeşittir.	Makarana, Kishangarh, Rajsamand, Udaipur, Banswara, Jaipur, Abu Road, Churu
Andhra Pradesh	Eyalet, Hindistan'daki en büyük granit rezervlerine sahiptir. Bunun dışında kayrak taşı, mermer ve kireç taşı rezervleri bulunmaktadır.	Tekkali, Palasa, Srikakulam, Guntoor, Kalawala, Karimnagar, Mulangor, Huzurabad, Somaram, Warangal, Chilakaluriopet, Madanapali, Adoni, Sajjapuram, Nathenla, Gurujepalli, Rayadurga, Kazipet
Tamil Nadu	Eyalet, granit rezervleri konusunda önde gelen eyaletler arasındadır.	Kunnam, Karasanur, Idayapatti, Salem, Vevanur, Akkarapatti, Rasipuram, Koli, Vikramasinghapuram, Ambasamudhram, Valliyur, Iruthalam, Rajapalayam, Sivangana, Theni, Virudhunagar, Thakkalai

* Hindistan'da büyük şehirler ekonomik büyüklükleri, altyapı gelişimi, nüfus, kişi başına düşen gelir ve sanayi gelişimi gibi bazı parametrelere göre sınıflandırılır. Örneğin, Mumbai şehri Tier-1, Ahmedabad şehri Tier-2, Agra şehri Tier-3 içinde yer almaktadır.

Karnataka	Eyalette 100'den fazla kayaç çeşidi bulunmaktadır. Özellikle granit rezervleri yoğundur.	Mangalguda, Bellary, Narayanpura, Purthagiri, Sawandurga, Ramnagaram, Raichur, Sira, Tumkur, Taluk, Shahpur, Uduvagere, Ilkal, Hungud, Bijapur, Kiyadikuppa
Orissa	Eyalette nadir bulunan granit rezervleri vardır. Oriyan graniti en bilinen çeşit olup siyah, gri, mavi, pembe, beyaz, yeşil renkli olanları mevcuttur.	Koraput, Ganjam, Saipala, Kalahandi, Jeypore, Hirapur, Kalimela, Kendujhar, Pottangi, Rayagada, Boriguma, Kalimela, Damanjodi, Jagannathpalli
Gujarat	Eyalette mermer, kireçtaşı, kumtaşı, kuvarsit, granit rezervleri bulunmaktadır.	Banaskantha, Baroda, Himatnagar, Dhangadhra, Songadh, Anjar, Kheda, Panchmahal, Baroda, Sabarkantha, Palanpur, Godhra, Barbara, Wankener, Sior, Bhavnagar
Madhya Pradesh	Eyalette granit, mermer ve kumtaşı rezervleri bulunmaktadır.	Chhatarpur, Panna, Sagar, Datia, Shivpuri, Katni, Narsinghpur, Harda, Sidhi, Guna, Bundelkhand
Haryana	Eyalette önemli kayrak taşı ve kuvarsit rezervleri bulunmaktadır. Bunun dışında granit ve mermer rezervleri de mevcuttur.	Rewari, Mahendragarh, Kund, Manethi, Palda, Ganjar, Bhiwani, Mahedra Garh,

Kaynak: Hindistan Doğal Taş Geliştirme Merkezi-CDOS (www.cdos-india.com)

Bu eyaletler dışında Maharasthra, Bihar, Assam, Kerala, Uttar Pradesh, Batı Bengal, Nagaland, Mizoram, Meghalaya, Arunachal Pradesh eyaletleri de önemli düzeyde doğal taş potansiyeline sahiptir.

Hindistan'ın bilinen en önemli mermer rezervleri Rajasthan eyaletinde (Nagaur, Udaipur, Rajsamand, Banswara, Dungarpur, Jaipur, Sirius, Bhilwara, Ajmer, Bundi, Alwar and Pali) bulunur. Ülkenin toplam rezervinin yaklaşık 2,3 milyar ton olduğu tahmin edilmektedir.

Tablo 4: Hindistan Mermer Rezervleri

Eyalet	Rezerv (Milyon Ton)
Rajasthan	1.144
Jammu & Kashmir	405
Madhya Pradesh	400
Gujarat	95
Chhattisgarh	83
Maharashtra	59
Haryana	22

Uttaranchal	6
Sikkim	2
TOPLAM	2.216

Kaynak: Hindistan Doğal Taş Geliştirme Merkezi-CDOS (www.cdos-india.com)

Hindistan 43 milyar m³'lük rezerv miktarıyla, dünya granit rezervlerinin %20'sine sahiptir. Aynı zamanda granit üretimi ve ihracatında da dünya sıralamasında üst sıralarda yer almaktadır. En önemli granit rezervlerinin bulunduğu bölgeler; Karnataka, Jharkand, Rajasthan, Madhya Pradesh, Andhra Pradesh, Orissa ve Maharashtra'dır.

Tablo 5: Hindistan Granit Rezervleri

Eyalet	Rezerv (Milyon Ton)
Karnataka	9.740
Jharkhand	8.847
Rajasthan	8.479
Madhya Pradesh	6.271
Andhra Pradesh	2.788
Orissa	2.135
Maharashtra	1.159
Bihar	878
Tamil Nadu	713
Assam	584
Uttar Pradesh	495
Gujarat	420
Meghalaya	286
Chhatisgarh	50
Haryana	34
West Bengal	33
Kerala	4
TOPLAM	42.916

Kaynak: Hindistan Doğal Taş Geliştirme Merkezi-CDOS (www.cdos-india.com)

Hindistan, mermer ve granitin yanı sıra önemli kum taşı rezervlerine de sahiptir. Doğal taş rezervleri açısından Hindistan'ın en önemli bölgesi olan Rajasthan eyaletinin üretiminde kum taşı ve mermer önde gelmektedir. Hindistan'ın 1,0 milyar tonluk kumtaşı rezervinin %90'ı

Rajasthan eyaletindedir. (Bharatpur, Dhoulpur, Jodhpur Kota, Hawaii Madhpour, Bundi, Chittorgarh, Bikaner, Jhalawar, Pali ve Jaisalmer)

Hindistan 50 milyon tonluk kayrak taşı rezervlerine sahip olup, en önemli yataklar; Rajasthan, Haryana, Andhra Pradesh ve Madhya Pradesh eyaletlerinde bulunmaktadır.

Hindistan doğal taş sektöründe, hem yerli üreticiler hem de yabancı firmalar rekabet etmektedir. Özellikle yerli üreticiler arasında sermaye birikimi yüksek, üretim ve ihracat dışında yurtdışından ithalat da yapan çok sayıda firma bulunmaktadır. Bu firmalardan bazıları; Rajasthan Marbles & Granites, Granites & Marble Pvt Maruti Ltd., Evershine Marble Co., Classic Marble, Avid (India) Marbles & Granites ve Akar Marble Industries'dir.

2.2. İhracat

Hindistan'ın blok mermer ihracatı son yıllarda büyük değişim göstermemiş olup, 2014 yılında 35,4 milyon Dolar olan 2515 GTİP numaralı blok mermer ihracatı, 2015 ve 2016 yıllarında 29 milyon Dolara gerilemiştir. 2018 yılında ise bu rakam 39 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

Zengin ve farklı renklerde granit rezervlerine sahip olan Hindistan'ın dış ticaret değerleri de bunu doğrulamıştır. Ham - blok ürün grubunda granit liderliğini korumuştur. 2516 GTİP numaralı "blok ve kabaca yontulmuş granit" ihracatında Hindistan, dünya rezervlerinin büyük bölümüne sahip olmasıyla orantılı olarak, 2017 yılında dünya ihracatının %51,7'sine karşılık gelen 812 milyon Dolar tutarında bir ihracat gerçekleştirmiştir. Bu üründeki ihracatını 2018 yılında ise 819,5 milyon Dolara yükseltmiştir. Hindistan'ın ham-blok granit ürün ihracatında önde gelen ülkeler; Çin, İngiltere, ABD, Bangladeş, Tayvan, Belçika, İtalya, Hong Kong, Fransa, Kanada ve Vietnam'dır.

Hindistan'ın işlenmiş mermer ihracatı (6802.91 GTİP numaralı ürün) 1 milyon Doların biraz üzerinde olup, dünya ihracatında 43. sırada yer almaktadır.

Diğer taraftan, 6802.23 GTİP numaralı yarı işlenmiş granit ihracatında Hindistan, dünya ihracatının %60'ını tek başına gerçekleştirmekte olup, 2017 yılında 801 Milyon Dolar olan ihracatını, 2018 yılında 803 Milyon Dolara yükseltmiştir.

6802.93 GTİP numaralı işlenmiş granit ihracatında ise Hindistan, dünyada 5. sırada olup, 2017 yılında 66,8 milyon Dolar tutarında ihracat gerçekleştirirken, 2018 yılında 91,6 milyon Dolar tutarında bir ihracat rakamına ulaşmıştır.

Hindistan'ın işlenmiş ürün ihracatında önde gelen ülkeler; ABD, Vietnam, Almanya, Birleşik Arap Emirlikleri, Türkiye, İngiltere, Polonya, Fransa, İtalya ve Suudi Arabistan'dır. İhracat değeri 2017 yılında %2,7 azalırken, 2018 yılında %3,3 artmıştır. Ülkenin dünya toplam işlenmiş ürün ihracatındaki payı %8,3 olarak gerçekleşmiştir.

Hindistan'ın doğal taş ihracatı, ürün çeşitliliği açısından Türk ürünleri ile bütünlük sağlamaktadır. Türkiye'nin zengin mermer rezervleri, işleme kapasitesi, Hindistan'ın özellikle zengin granit rezervleri ve işleme tesisleriyle birleştirildiğinde her iki ülke için de ticaret ve yatırım konusunda işbirliği imkânları sunmaktadır. Hindistan dünya doğal taş ticaretinde önemli bir üretici ve ihracatçı olması dışında, aynı zamanda doğal taş ve taş ürünleri konusunda önemli bir tüketicidir. Gelişmiş dağıtım ağı, yerli talepteki artış ve büyüyen orta sınıfın farklı mimari uygulamalara olan talebi, Hindistan pazarında Türk firmaları için bir potansiyel yaratmaktadır.

Tablo 6: Hindistan'ın Doğal Taşlar İhracatı*

(Değer: Bin ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018	2018 Yılında İhracat Yapılan Başlıca Ülkeler ve Payları (%)
6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayağan Hariç)	1.005.193	977.702	1.009.276	ABD (27) Vietnam (10) Almanya (5,6) BAE (4,7) Türkiye (3,4)
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)	417	389	664	Nepal (40,6) Umman (14,7) İsveç (7,7) ABD (6,9) Hollanda (5,1)
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)	70.203	81.143	84.414	ABD (61,3) Mısır (3,1) Kanada (2,6) BAE (1,9) İtalya (1,7)
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli	839.706	801.277	803.238	ABD (24,8) Vietnam (8,6) Almanya (6,6) Türkiye (5,8) BAE (5)
6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli	11.698	10.183	9.018	Belçika (36,7) ABD (17,3) İngiltere (13,3) Kanada (8,7) İtalya (2,3)
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)	1.144	1.021	1.034	ABD (62,3) S. Arabistan (6,3) Nepal (3,9) Tayland (3,4) Almanya (2,3)
6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar	1.208	630	54	İngiltere (40,2) ABD (31) Çin (7,1) Belçika (4,9) Kore (4,4)
6802.93	Granit	64.453	66.830	91.619	ABD (35,1) İngiltere (5,4) Cezayir (5) İtalya (4,5) Vietnam (3,9)
6802.99	Diğer Taşlar	16.365	16.229	19.235	ABD (68,9) İngiltere (4,6) Kanada (3,2) Fransa (2,9) Almanya (1,7)

2516	Granit, Porfir, Bazalt, Gre ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	673.859	812.462	819.550	Çin (53) İngiltere (14,6) ABD (4,1) Bangladeş (3,2) Tayvan (2,6)
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)	379.161	442.951	440.940	Çin (84,5) Tayvan (3,9) Vietnam (1,8) Polonya (1,6) İtalya (1,6)
2516.12	Granit; Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş	91.705	118.367	130.866	Çin (58,3) ABD (10,6) Hong Kong (8,7) Tayvan (3,4) Vietnam (2,7)
2516.20	Kumtaşı (Gre)	133.394	179.077	195.197	İngiltere (63,1) ABD (7,8) Belçika (4,4) Kanada (4) Fransa (3,5)
2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	69.600	72.066	52.547	Bangladeş (34,4) İngiltere (24,5) Maldivler (12,2) ABD (3,9) Kanada (3,9)
2515	Mermer ve Traverten, Ekosin Su Mermeri, Kireçli Taşlar	29.344	39.127	39.074	Nepal (29) Çin (21) Mısır (14) İngiltere (9,2) ABD (4,3)
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)	104	938	194	Çin (83,2) Kenya (12) ABD (1,5) İtalya (1,1) Nepal (0,9)
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)	29.138	34.295	31.396	Çin (40,2) Nepal (32) Mısır (8,5) İngiltere (3,3) İtalya (3,1)
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar	101	3.893	7.484	İngiltere (37,2) ABD (9,6) Fransa (9,6) İrlanda (6,8) Belçika (6,5)
TOPLAM		1.708.396	1.829.291	1.867.900	

(*Hindistan'da istatistikler 1 Nisan-31 Mart mali yıl esasına göre açıklandığı için veri tabanlarındaki bilgiler, Nisan ayının sonlarına doğru değişmektedir.

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 7: Hindistan'ın Ülkelere Göre Doğal Taşlar İhracatı*
(Değer: Bin ABD Doları)

Ülkeler	2016	2017	2018	2016 Pay (%)	2017 Pay (%)	2018 Pay (%)
Çin	384.805	464.444	452.717	22,5	25,4	24,2
ABD	304.430	319.574	312.125	17,8	17,5	16,7
İngiltere	149.854	171.544	153.415	8,8	9,4	8,2
Vietnam	54.912	84.173	121.661	3,2	4,6	6,5
Almanya	67.000	65.029	65.829	3,9	3,6	3,5
BAE	48.789	49.036	54.288	2,9	2,7	2,9
İtalya	46.095	41.146	40.022	2,7	2,2	2,1
Fransa	31.617	33.448	39.133	1,9	1,8	2,1
Polonya	34.704	34.629	38.562	2,0	1,9	2,1
Türkiye	55.485	49.146	35.325	3,2	2,7	1,9
Kanada	31.009	34.306	32.507	1,8	1,9	1,7
Belçika	36.604	36.846	32.299	2,1	2,0	1,7
Bangladeş	20.145	27.285	29.297	1,2	1,5	1,6
Mısır	31.687	19.120	26.222	1,9	1,0	1,4
Hollanda	21.974	23.041	24.145	1,3	1,3	1,3
S. Arabistan	28.276	21.372	24.056	1,7	1,2	1,3
Tayvan	26.036	22.616	23.579	1,5	1,2	1,3
Cezayir	19.715	14.786	20.018	1,2	0,8	1,1
Nepal	12.039	14.829	18.446	0,7	0,8	1,0
İspanya	14.923	15.502	15.480	0,9	0,8	0,8
Libya	13.083	5.032	14.305	0,8	0,3	0,8
Hong Kong	19.501	16.452	14.204	1,1	0,9	0,8
Tayland	8.878	10.383	14.032	0,5	0,6	0,8
Irak	11.490	14.804	13.722	0,7	0,8	0,7
Umman	10.228	11.951	12.661	0,6	0,7	0,7
Katar	9.781	9.189	11.380	0,6	0,5	0,6
İrlanda	11.897	10.826	10.863	0,7	0,6	0,6
Maldivler	2.834	9.173	10.633	0,2	0,5	0,6
Endonezya	8.901	7.886	9.972	0,5	0,4	0,5
Rusya Federasyonu	8.824	9.283	9.943	0,5	0,5	0,5
TOPLAM	1.708.396	1.829.291	1.867.900	100	100	100

(*)Hindistan'da istatistikler 1 Nisan-31 Mart mali yıl esasına göre açıklandığı için veri tabanlarındaki bilgiler, Nisan ayının sonlarına doğru değişmektedir.
Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

2.3. İthalat

Hindistan'ın toplam doğal taş ithalatı, 2018 yılında 2017 yılına göre %15,6 oranında azalmıştır. Ancak, Türkiye, Hindistan doğal taş pazarındaki payını artırmaya devam etmiştir. Hindistan'ın toplam doğal taş ithalatında ülkemiz 2017 yılında %25,1 oranında bir payla İtalya'nın ardında ikinci sırada yer almıştır. 2018 yılında ise Türkiye'nin pazar payı %29,2'ye ulaşmış olup Hindistan'ın en büyük doğal taş tedarikçisi konumuna yükselmiştir. İthalat yapılan diğer önemli ülkeler; Çin, Vietnam, Umman, Sri Lanka, Birleşik Arap Emirlikleri, Norveç, Yunanistan, Portekiz, Brezilya ve İspanya'dır.

Hindistan'ın doğal taş ithalatı, ağırlıklı olarak 2515 GTİP numarasında yer alan ham-blok mermer ve travertende olmaktadır. Bu grupta Türkiye pazarın %44'üne, İtalya %33'üne sahiptir. Ham-blok mermer ithalatında son yıllarda Türkiye'den yapılan ithalat ağırlık kazanmakta olup, Hindistan'ın 2017 yılı ithalatının %37'si Türkiye'den gerçekleştirilmişken, 2018 yılında ülkemizin payı %44'e yükselmiştir.

İthalatın yaklaşık %62'si ham-blok mermer, traverten ve granit, %38'i işlenmiş ürünler şeklindedir. Hindistan dünya toplam ham-blok mermer ithalatında %6,3, işlenmiş mermer-traverten grubunda %0,9 ve ham-blok granitte %0,8'lik paya sahiptir. Ülke, dünya toplam doğal taş ithalatında 14. sırada yer almaktadır.

Tablo 8: Hindistan'ın Doğal Taşlar İthalatı*

(Değer: Bin ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018	2018 Yılında İthalat Yapılan Başlıca Ülkeler ve Payları (%)
2515	Mermer ve Traverten, Ekosin Su Mermeri, Kireçli Taşlar	215.866	255.925	208.682	Türkiye (44) İtalya (33) Vietnam (4,7) BAE (4,6) Yunanistan (2,3)
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)	1.452	6.040	5	Angola (100)
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)	213.644	249.417	207.674	Türkiye (44) İtalya (33) Vietnam (4,7) BAE (4,6) Yunanistan (2,2)
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar	771	467	1.003	İspanya (44) Türkiye (22) Yunanistan (17,4)

6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayağan Hariç)	180.991	112.745	98.167	Çin (28) İtalya (20) Umman (13,2) Sri Lanka (11)
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)	27	68	1.010	İtalya (53) Çin (40) Umman (4)
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)	168.439	103.250	84.531	Çin (29) İtalya (19) Umman (15,5) Sri Lanka (11,4) Vietnam (7,8)
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli	8.147	6.489	6.751	Çin (26) Sri Lanka (22) Brezilya (17) İtalya (13) Nepal (6,5)
6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli	489	282	138	Endonezya (39) Fransa (36,9) İngiltere (9,4)
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)	876	596	1.547	İtalya (54,7) Çin (13) Yunanistan (12)
6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar	15	41	284	Türkiye (51,7) İtalya (29,5) Fransa (11,6)
6802.93	Granit	1.908	286	788	İtalya (56,9) Brezilya (25,4) Çin (12,6)
6802.99	Diğer Taşlar	1.089	1.734	3.119	Brezilya (29,7) İtalya (25,5) Çin (18,8) Endonezya (12,3)
2516	Granit, Porfir, Bazalt, Gre ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	18.920	20.212	21.280	Norveç (47,1) Brezilya (16) Ukrayna (7,1) G. Afrika (6,2)
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)	13.790	14.625	15.129	Norveç (46) Brezilya (17,3) Ukrayna (7,6) G. Afrika (7,2) Angola (5,6)
2516.12	Granit; Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş	4.973	5.030	5.783	Norveç (47) Brezilya (16) Madagaskar (7,8) Sri Lanka (7,7)
2516.20	Kumtaşı (Gre)	8	47	14	Tanımlanmamış Ülkeler (50) Kanada (40)

2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	149	510	354	Ukrayna (25) Norveç (20) Finlandiya (14,7) Madagaskar (12,7) İtalya (9)
TOPLAM		415.777	388.882	328.130	

(*Hindistan'da istatistikler 1 Nisan-31 Mart mali yıl esasına göre açıklandığı için veri tabanlarındaki bilgiler, Nisan ayının sonlarına doğru değişmektedir.
Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 9: Hindistan'ın Ülkelere Doğal Taşlar İthalatı*
(Değer: Bin ABD Doları)

Ülkeler	2016	2017	2018	2016 Pay (%)	2017 Pay (%)	2018 Pay (%)
Türkiye	67.801	97.756	95.759	16,3	25,1	29,2
İtalya	125.762	117.459	90.759	30,2	30,2	27,7
Çin	76.258	47.170	32.271	18,3	12,1	9,8
Vietnam	21.419	16.750	16.951	5,2	4,3	5,2
Umman	42.769	26.802	15.339	10,3	6,9	4,7
Sri Lanka	16.526	17.391	12.371	4,0	4,5	3,8
BAE	4.769	5.595	10.079	1,1	1,4	3,1
Norveç	10.091	9.749	9.931	2,4	2,5	3,0
Yunanistan	9.581	8.277	7.498	2,3	2,1	2,3
Portekiz	5.779	5.647	6.707	1,4	1,5	2,0
Brezilya	4.292	3.648	6.081	1,0	0,9	1,9
İspanya	4.228	4.944	4.236	1,0	1,3	1,3
Mısır	6.574	5.825	3.000	1,6	1,5	0,9
İran	5.777	6.215	2.387	1,4	1,6	0,7
Ukrayna	1.272	1.742	1.679	0,3	0,4	0,5
Güney Afrika	1.381	1.661	1.359	0,3	0,4	0,4
Bhutan	1.802	987	1.296	0,4	0,3	0,4
Angola	1.792	1.606	1.198	0,4	0,4	0,4
Tunus	767	2.079	1.143	0,2	0,5	0,3
Singapur	54	15	932	0,0	0,0	0,3
Namibya	125	254	904	0,0	0,1	0,3
Fas	563	802	796	0,1	0,2	0,2
Madagaskar	466	357	759	0,1	0,1	0,2
Hong Kong	121	220	672	0,0	0,1	0,2
Arnavutluk	422	886	518	0,1	0,2	0,2
TOPLAM	415.777	388.882	328.130	100	100	100

(*Hindistan'da istatistikler 1 Nisan-31 Mart mali yıl esasına göre açıklandığı için veri tabanlarındaki bilgiler, Nisan ayının sonlarına doğru değişmektedir.
Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

3. TÜRKİYE’DE DOĞALTAŞ SEKTÖRÜ VE DIŞ TİCARETİ

3.1. Rezervler ve Üretim

Ülkemizde 80’in üzerinde değişik yapıda, 120’nin üzerinde değişik renk ve desende mermer rezervi belirlenmiştir. Uluslararası piyasada en tanınmış mermer çeşitleri; Süpren, Elazığ Vişne, Akşehir Siyah, Manyas Beyaz, Bilecik Bej, Kaplan Postu, Denizli Traverten, Ege Bordo, Milas Leylak, Gemlik Diyabaz ve Afyon Şeker’dir. Uluslararası pazarda bilinen bu mermer çeşitlerimizin dışında, son dönemde kayrak taşı, dere ve deniz aşındırması ile oluşmuş çakıl taşları ve tüfler de dış ticaretimizde öne çıkan doğal taş çeşitleridir.

Türk mermeri, farklı renk skalası ve kalitesiyle dünyanın pek çok ülkesinde, dünyaca tanınmış mekânlarda kullanılmaktadır. Vatikan’ın en önemli kiliselerinden biri olan Saint Pierre Kilisesi’nin girişindeki sütun ve kaplamalarda Afyon İscehisar mermerleri kullanılmıştır. ABD’de Beyaz Saray’da yetkililerin basın açıklamaları yaptıkları alanda kullanılan mermer Elazığ’da üretilen “Elazığ Vişne”dir. Alman Parlamentosu, Fransa Parlamentosu ve ABD Temsilciler Meclisi “Elazığ Vişne”nin kullanıldığı diğer mekânlardır. Dünyanın en önemli eğlence merkezlerinden Disneyland’da 18 bin metrekare Türk mermeri yer alırken; dünyanın dört bir yanındaki pek çok lüks otelin ıslak zeminlerinde Türk mermeri tercih edilmiştir.

Sektör; yüksek ihracat potansiyeli, iç piyasa tüketimi, doğal taş makineleri üretimi ve ihracatı ile Türkiye ekonomisine önemli bir katkı sağlamaktadır. Özellikle son dönemde, klasik mermer üretim yöntemlerinin değişmeye başlaması, nitelikli işgücü ve ileri teknolojiye dayanan modern üretim yöntemlerinin daha çok kullanılmaya başlanması, büyük firmaların yapmış oldukları yatırımlarla birlikte entegre tesislerin de devreye girmesiyle işlenmiş mermer üretiminde büyük artış kaydedilmiştir. Uygulanmaya başlanan modern ocak üretim yöntemleri ve son teknikler sayesinde rekabetin çok yoğun olduğu dünya doğal taş pazarına uygun üretim ve pazarlama yapan tesis sayımız artmıştır. Türkiye dünya doğal taş üretiminde on büyük üreticiden biri konumuna gelmiştir. Üretimin tamamına yakın kısmı özel sektör tarafından yapılmaktadır. Türkiye’de yıllık doğal taş üretimi 11,5 milyon ton civarında olup işleme tesislerinin toplam plaka üretim kapasitesi 6,5 milyon m2 civarındadır.

Doğal taşlar grubunda mermerden sonra ikinci önemli doğal taş granittir. Plütonik magmatik kökenli bir kayaç olan granit, asidik bir bileşime sahiptir. Grinin çeşitli tonlarında renklere sahip olan granitler, genellikle dış kaplama ve yer döşemesinde kullanılmaktadır.

Özellikle inşaat sektöründe kullanılan granit, iyi cila alma, renk çekiciliği ve sağlamlığı sayesinde aynı zamanda figür işlemeciliğinde de kullanılmaktadır. Önemli rezervler Ordu, Rize, Trabzon, Balıkesir, Kırklareli, Kırşehir, Bolu, İzmit, Çanakkale ve İzmir’de bulunmaktadır. Parlak görünümü ve dayanıklılığı ile genellikle gelişmiş ülkelerde tercih edilen granitin kullanımını son zamanlarda ülkemizde de yaygınlaşmaya başlamıştır.

Doğal taşlar konusunda son dönemdeki önemli gelişme de 89/106/EEC sayılı “İnşaat Malzemeleri Direktifi” kapsamındaki CE işareti uygulamasıdır. İlgili direktif kapsamında iç ve dış cephelerde; yer ve duvar kaplaması amacı ile kullanılan mermer ve diğer doğal taşlarda CE işareti alma zorunluluğu getirilmiştir.

3.2. Dış Ticaret

İhracat

Türkiye’nin doğal taş sektöründeki ihracat kompozisyonuna baktığımızda, Çin’in %40,8’lik pay ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Çin’e yapılan ihracat 2018 yılında %18,2 oranında azalarak, yaklaşık 773,5 milyon ABD Doları civarında gerçekleşmiştir. Ayrıca doğal taş sektöründe 2018 yılında yalnızca Çin’e olan ihracatta değil, sektörün toplam ihracatında da yaklaşık %7,1 oranında bir azalış yaşanmış ve sektör ihracatı 2017 yılında 2 milyar Doların üzerinde gerçekleşmişken, 2018 yılında bu rakam 1,9 milyar Dolar seviyesine gerilemiştir.

Tablo 10: Türkiye'nin Doğal Taşlar İhracatı

(Değer: Bin ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018	2018 Yılında İhracat Yapılan Başlıca Ülkeler ve Payları (%)
2515	Mermer ve Traverten, Ekosin Su Mermeri, Kireçli Taşlar	859.434	1.103.160	944.290	Çin (81,8) Hindistan (9,3) İtalya (1,3) Mısır (1) Tayvan (1)
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)	123.597	98.565	65.753	Çin (63,7) Hindistan (13) İtalya (4,8) Mısır (4,4) Endonezya (1,8)
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)	731.018	999.224	870.841	Çin (83,3) Hindistan (9) İtalya (1) Tayvan (1) Mısır (0,8)
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar	4.818	5.372	7.695	Çin (66,8) Hindistan (13,7) İtalya (5,7) Portekiz (5,7) İspanya (2,6)
6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayağan Hariç)	923.756	926.841	942.146	ABD (31,3) S. Arabistan (11,2) Irak (6,6) İsrail (6,3) Fransa (5,8)
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)	10.229	4.527	8.337	ABD (49) Fransa (11,6) Kanada (11,3) Libya (3,6) İsrail (2,8) Irak (2,6)
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)	389.688	403.524	405.517	ABD (34,9) S. Arabistan (9,3) Irak (8) İsrail (5,6) BAE (5,5)
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli	1.989	1.812	2.318	Almanya (21,8) İsveç (20,9) Rusya (6,4) Gürcistan (5,6) BAE (5,1)

6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli	3.905	2.703	1.786	Irak (28,2) S. Arabistan (19,9) Suriye (13,3) Almanya (5,7) BAE (4,6)
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)	503.719	496.383	501.119	ABD (28,8) S. Arabistan (13,3) İsrail (7,1) Fransa (6,6) BAE (5,8)
6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar	6.386	9.262	12.704	ABD (35,1) Avustralya (19,3) BAE (11,1) Kuveyt (7,9) Rusya (5)
6802.93	Granit	3.496	3.924	6.755	Almanya (33,5) Avusturya (11) Maldivler (7,8) Bulgaristan (5,6) Yunanistan (4,6)
6802.99	Diğer Taşlar	4.345	4.707	3.609	İsrail (10,1) Irak (8,8) Fransa (7,6) Karadağ (7,5) KKTC (5,3)
2516	Granit, Porfir, Bazalt, Gre ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	11.359	9.171	9.548	Almanya (54,8) İsviçre (14,5) İtalya (5,4) İngiltere (3) Fransa (2,5)
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)	157	80	47	Slovenya (53,2) Cezayir (25,5) İsviçre (14,9) KKTC (4,3)
2516.12	Granit; Blok, Kalm Dilimler Şeklinde Kesilmiş	5.815	5.101	6.588	Almanya (74,7) İsviçre (20,9) İtalya (2,5) Bulgaristan (0,5) Hollanda (0,3)
2516.20	Kum Taşı	0	7	9	Kenya (100)
2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	5.388	3.983	2.905	İtalya (12,2) Almanya (10,6) İngiltere (9,9) Fransa (8) İsrail (7,4)
TOPLAM		1.794.550	2.039.174	1.895.984	

Kaynak: Trademap

2018 yılında toplam doğal taş ihracatımızdaki %7,1'lik azalışa karşın Hindistan'a yönelik doğal taş ihracatımız %6,3 oranında artmış ve ülkenin ihracatımızdaki payı son 3 yılda düzenli olarak artarak 2018'de %4,8 olmuştur.

Tablo 11: Türkiye'nin Ülkelere Göre Doğal Taşlar İhracatı
(Değer: Bin ABD Doları)

Ülkeler	2016	2017	2018	2016 Pay (%)	2017 Pay (%)	2018 Pay (%)
Çin	729.788	945.783	773.480	40,7	46,4	40,8
ABD	283.163	291.369	295.008	15,8	14,3	15,6
Suudi Arabistan	118.937	104.458	105.543	6,6	5,1	5,6
Hindistan	55.060	84.795	90.109	3,1	4,2	4,8
Irak	70.711	63.450	61.992	3,9	3,1	3,3
İsrail	47.685	53.485	60.086	2,7	2,6	3,2
Fransa	45.101	51.824	55.350	2,5	2,5	2,9
B.A.E.	49.765	52.623	53.880	2,8	2,6	2,8
Avustralya	30.761	35.487	39.727	1,7	1,7	2,1
Kanada	30.996	30.792	28.049	1,7	1,5	1,5
Almanya	21.906	22.114	25.134	1,2	1,1	1,3
İtalya	15.569	17.656	18.546	0,9	0,9	1,0
Kuveyt	13.411	15.669	15.894	0,7	0,8	0,8
İngiltere	25.510	23.936	15.287	1,4	1,2	0,8
Katar	9.588	10.932	12.078	0,5	0,5	0,6
Fas	6.392	7.533	11.625	0,4	0,4	0,6
Libya	7.916	4.485	11.526	0,4	0,2	0,6
Endonezya	10.653	8.267	10.885	0,6	0,4	0,6
İspanya	8.731	11.376	10.761	0,5	0,6	0,6
Mısır	10.131	9.522	10.038	0,6	0,5	0,5
Tayvan	10.485	8.907	9.835	0,6	0,4	0,5
Romanya	8.758	7.888	9.039	0,5	0,4	0,5
KKTC	6	9.404	8.220	0	0,5	0,4
Avusturya	7.147	7.928	7.495	0,4	0,4	0,4
Rusya Federasyonu	5.118	5.717	6.879	0,3	0,3	0,4
TOPLAM	1.794.550	2.039.174	1.895.984	100	100	100

Kaynak: Trademap

İthalat

Türkiye'nin doğal taş sektöründeki ithalat kompozisyonuna baktığımızda, Hindistan'ın yaklaşık %39,6'lık pay ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Hindistan'ı %13,4'lük payı ile Vietnam ve %12,7 ile İspanya takip etmektedir. Doğal taş sektörünün ihracatında 2018 yılında yaşanan genel azalışın yanı sıra, söz konusu sektörün ithalatında yaklaşık %41,9 oranında keskin bir düşüş gerçekleşmiştir.

Tablo 12: Türkiye'nin Doğal Taşlar İthalatı

(Değer: Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018	2018 Yılında İthalat Yapılan Başlıca Ülkeler ve Payları (%)
6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayağan Hariç)	197.877	172.203	99.502	Hindistan (40,9) Vietnam (13,8) İspanya (13,1) İtalya (9,7) İran (7,8)
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)	1.770	2.171	1.112	Fransa (87,3) İtalya (6,4) Kanada (1,5) İran (1,5) Almanya (1,1)
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)	6.191	6.215	7.257	Yunanistan (41,7) İtalya (26,2) İran (15,5) Hindistan (3,5) İspanya (2,9)
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli	10.244	8.345	2.997	Hindistan (58,8) Vietnam (21,8) Avusturya (8,2) İspanya (5,2) İtalya (4,4)
6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli	145	334	191	İspanya (59,2) İran (13,6) Almanya (6,3) Bulgaristan (4,7) Yunanistan (4,2)
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)	19.237	17.963	13.110	İtalya (43,7) Çin (26,1) Yunanistan (14,6) Hindistan (5,5) İran (4,1)

6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar	132	324	1.154	Almanya (41,2) İspanya (32,4) Portekiz (16,3) İtalya (3,2) Suriye (2,3)
6802.93	Granit	159.124	135.747	72.601	Hindistan (51,9) Vietnam (18) İspanya (16,4) İran (8,1) Brezilya (2,4)
6802.99	Diğer Taşlar	1.034	1.103	1.080	Hindistan (27,3) İtalya (26,4) İran (10,1) Çin (9,4) Avusturya (7,6)
2515	Mermer ve Traverten, Ekosin Su Mermeri, Kireçli Taşlar	2.034	2.765	3.071	İran (28,9) Makedonya (23,1) Yunanistan (12,1) İtalya (10,8) Sırbistan (9,7)
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)	1.270	1.136	1.166	İran (39,3) Yunanistan (25,4) Makedonya (14,2) İtalya (12,8) Tunus (3,7)
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)	759	1.617	1.695	Makedonya (32,2) Sırbistan (17,6) Çin (13,7) İran (13) İtalya (10,8)
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar	5	12	210	İran (100)
2516	Granit, Porfir, Bazalt, Gre ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	2.162	2.395	484	Norveç (55,2) İtalya (12) Hindistan (9,9) İran (6,6) Brezilya (6,2)
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)	704	1.602	108	Hindistan (33,3) Brezilya (27,8) İran (26,9) Norveç (9,3) Ukrayna (2,8)
2516.12	Granit; Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş	1.192	683	265	Norveç (97,4) Almanya (1,5) İran (1,1)
2516.20	Kum Taşı (Gre)	33	0	21	Hindistan (57,1) Lübnan (33,3) Ürdün (9,5)

2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	232	110	90	İtalya (64,4) Çin (10) Almanya (5,6) Estonya (5,6) Rusya (4,4)
TOPLAM		202.073	177.363	103.057	

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin doğal taş sektöründeki ithalat ürün kompozisyonuna baktığımızda işlenmiş granitin 2018 yılında yaklaşık 72 milyon ABD Doları ve %70,4 pay ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 13: Türkiye'nin Ülkelere Göre Doğal Taşlar İthalatı
(Değer: Bin Dolar)

Ülkeler	2016	2017	2018	2016 Pay (%)	2017 Pay (%)	2018 Pay (%)
Hindistan	76.589	68.770	40.771	37,9	38,8	39,6
Vietnam	36.532	25.136	13.780	18,1	14,2	13,4
İspanya	40.413	28.765	13.051	20,0	16,2	12,7
İtalya	10.898	12.102	10.027	5,4	6,8	9,7
İran	11.482	17.970	8.647	5,7	10,1	8,4
Yunanistan	4.983	5.251	5.346	2,5	3,0	5,2
Çin	14.640	7.024	4.184	7,2	4,0	4,1
Brezilya	1.320	5.331	1.793	0,7	3,0	1,7
Fransa	1.651	2.061	982	0,8	1,2	1,0
Almanya	202	526	794	0,1	0,3	0,8
K. Makedonya	360	657	751	0,2	0,4	0,7
Mısır	62	655	338	0,0	0,4	0,3
Avusturya	1	21	332	0,0	0,0	0,3
Sırbistan	26	308	299	0,0	0,2	0,3
Tunus	141	231	290	0,1	0,1	0,3
Norveç	871	931	268	0,4	0,5	0,3
ABD	418	219	227	0,2	0,1	0,2
Bulgaristan	34	25	223	0,0	0,0	0,2
Portekiz	181	153	194	0,1	0,1	0,2
Avustralya	0	0	102	0,0	0,0	0,1
Ukrayna	34	394	94	0,0	0,2	0,1
Azerbaycan	10	52	93	0,0	0,0	0,1
Pakistan	87	57	86	0,0	0,0	0,1
Suriye	4	75	79	0,0	0,0	0,1
Kanada	48	23	45	0,0	0,0	0,0
TOPLAM	202.073	177.363	103.057	100	100	100

Kaynak: Trademap

4. TÜRKİYE-HİNDİSTAN DOĞAL TAŞ TİCARETİ

Türkiye'nin doğal taş üretim ve işleme kapasitesi dikkate alındığında, bu sektörde iki ülke arasındaki ticaretin istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. İki ülke arasında doğal taş sektöründeki dış ticaret hacmimiz 2017 yılında bu ülkeye ihracatımızın artmasına bağlı olarak 154 milyon dolar olurken, 2018 yılında ithalatımızdaki azalışa bağlı olarak 131 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında Hindistan'a ihracatımız %6,3 oranında artarken, ithalatımız %40,7 oranında azalmıştır.

4.1. İhracat

Trademap verilerine göre, 2018 yılında toplam doğal taş ithalatı 328 milyon Dolar olan Hindistan'ın ithalat yaptığı ülkeler sıralamasında Türkiye, önceki yıllarda ilk sırada yer alan İtalya'yı geçerek birinci sırada yer almıştır. Hindistan'a doğal taş ihracatı yapan firma sayımız, 2016 yılında 145, 2017 yılında 239 ve 2018 yılında 216 olmuştur.

Tablo 14: Türkiye'nin Hindistan'a Doğal Taşlar İhracatı

(Değer: Bin ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
2515	Mermer ve Traverten, Ekosin Su Mermeri, Kireçli Taşlar	51.740	81.749	87.604
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)	6.056	8.934	8.551
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)	45.654	72.815	77.999
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar	30	0	1.054
6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayağan Hariç)	3.299	3.041	2.505
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)	15	6	3
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)	2.032	1.749	1.051
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli	0	0	0
6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli	1	0	0
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)	1.249	1.286	1.264
6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar	0	0	138
6802.93	Granit	0	0	49
6802.99	Diğer Taşlar	1	0	0
2516	Granit, Porfir, Bazalt, Gre ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	22	5	0
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)	0	0	0

2516.12	Granit; Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş	19	0	0
2516.20	Gre	0	0	0
2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	3	5	0
	TOPLAM	55.060	84.795	90.109

Kaynak: Trademap

Rekabetin yüksek olduğu Hindistan doğal taş pazarında, kalite, fiyat, çeşit ve kolay ulaşılabilirlik pazar payının artırılmasındaki en etkili unsurlar olacaktır. Bu nedenle firmalarımızın bu pazarda başarılı olabilmeleri için özellikle kalite ve fiyattan ödün vermemeleri gereklidir. Ayrıca pazarda diğer firmalar arasında öne çıkabilmek için, orta ve üst gelir düzeyine sahip tüketicilere hitap eden ürünlerle pazara girmek avantaj sağlayacaktır.

4.2. İthalat

Doğal taş sektöründe Hindistan'dan yaptığımız ithalat, 2018 yılında bir önceki yıla göre %40,7 oranında azalarak 40,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatın yaklaşık %93'ü işlenmiş granit olarak gerçekleşmiştir. Dünya çapında önemli bir granit tedarikçisi olan Hindistan'dan gerçekleştirdiğimiz granit ithalatı, ülkemizdeki granit rezervlerinin iç talebin karşılanmasında yetersiz kalmasından kaynaklanmaktadır. Blok mermer ve traverten ithalatımız ise yok denecek kadar azdır.

Tablo 15: Türkiye'nin Hindistan'dan Doğal Taşlar İthalatı
(Değer: Bin ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN ADI	2016	2017	2018
6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayağan Hariç)	76.508	68.735	40.715
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)	0	0	0
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)	347	509	254
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli	5.618	5.051	1.761
6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli	29	5	0
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)	1.120	907	717
6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar	0	0	0
6802.93	Granit	68.929	61.778	37.688
6802.99	Diğer Taşlar	464	485	295
2516	Granit, Porfir, Bazalt, Gre ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	81	9	48
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)	0	0	36
2516.12	Granit; Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş	28	0	0
2516.20	Kumtaşı (Gre)	25	0	12
2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	28	9	0

2515	Mermer ve Traverten, Ekosin Su Mermeri, Kireçli Taşlar	1	26	8
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)	0	9	0
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)	1	17	8
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar	0	0	0
	TOPLAM	76.589	68.770	40.771

Kaynak: Trademap

5. PAZARA GİRİŞ

5.1. Pazara Giriş Koşulları

Ürünlerin pazara girişinde yapılması gereken temel düzenlemelerden biri, nihai ürünün ebatları konusundadır. 20 mm olan standart kalınlık 14-15 mm'ye kadar düşebilmektedir. İşlenmek üzere ithal edilen levhalar söz konusu ise, ürünler Hindistan'a ulaştığında bunların piyasaya girişi için ithalatçının bir işleme tesisine sahip olması tercih edilebilir.

Paketleme konusu pek önem arz etmemektedir. Pahalı nihai ürünlerin ithalatında (örneğin granit levhalar) ürünler tek tek kutulara konulmakta sonrasında paletler vasıtasıyla gruplandırılmaktadır. Ham plakalar için genelde ahşap paletler kullanılmaktadır. Kumtaşı (gre) plakaları ise kumtaşı bloklarla aynı şekilde taşınmaktadır.

Ürünlerin markasına özel bir önem verilmemektedir. Doğal taşlar "doğal" bir ürün olduğundan önemli olan kalitedir ve bu kalite ürünün satıldığı yerde (showroom'da) potansiyel müşteriler tarafından kontrol edilmektedir. Bu nedenle düşük standartlı ürünler, ithalatta herhangi bir yasal sorunla karşılaşmamaktadır.

Ülke imajının, özellikle İtalyan mermeri söz konusu olduğunda özel bir ağırlığı olduğu doğrudur. Ancak marka tasarımı ve stratejisinin, Hindistan doğal taşlar pazarında, diğer ürünler ve sektörlerdekinden daha önemli olmadığı söylenebilir. İthalatçılar ve perakende mağazaları, kataloglarında markalara yer verebilmektedirler, ancak bu pek yaygın bir durum değildir. Ürünler markalarından ziyade, kaliteleri ve çeşitlilikleriyle satılmaktadır. Her halükarda, prestijle ve üst düzey bir alıcı kesimiyle özdeşleşen bir marka oluşturma seçeneği de göz ardı edilmemelidir.

Ülke imajı doğal taş tüketicilerinin satın alma kararlarında önemli bir rol oynamaktadır. Yüksek satın alma gücüne sahip tüketici kesimi çok seçicidir ve ürünlerin prestij düzeyini daha çok ürünün geldiği menşe ülkesi ile eşleştirmekte, yani ürünün geldiği ülke doğrudan bir kalite ve prestij algısına yol açmaktadır. Farklılaşmak isteyen elit tüketicilerin genel kanısı, İtalyan mermerinin en değerli ithal ürün olduğu yönündedir. Bu nedenle İtalyan menşeli ürünler Hindistan pazarındaki rekabette avantajlı durumdadırlar.

Türk ürünleri ise, bilinmesine ve beğenilmesine rağmen, İtalyan-menşeli ürünlerin ülke kaynaklı imajı ile yeterli seviyede rekabet edememektedir. Türk ürünleri daha düşük fiyatlı bir segmentte konumlanmışlardır. Bu konumlanma, Hindistan pazarına giriş durumunda gerekli

olmakla birlikte, pazara giriş dışındaki aşamalarda ürünü tüketici açısından olduğundan alt seviyelere düşürmektedir. Aslında Hintli ithalatçılar Türk ürünlerini bilmekte ve yüksek kaliteli ürün segmentinde İtalyan ürünlerinin hemen altında bir fiyat düzeyine yükseltilebileceğine inanmaktadırlar.

Diğer taraftan, pazar araştırması kapsamında görüşme gerçekleştirilen bazı Hintli ithalatçı firmalar, Hintli tüketicilerin son yıllarda doğal taş konusundaki renk ve desen tercihlerinin değişmeye başladığı, bu değişim çerçevesinde Türk doğal taşının son dönemde artan oranlarda İtalyan doğal taşı yerine tercih edildiğini ifade etmişlerdir. Tüketicilerin tercihlerindeki değişimin, Hindistan'da, Türk ürünlerinin pazar payını artırmakta olduğu gözlemlenmiştir.

5.2. Dağıtım Kanalları

Dağıtım ve dağıtımın farklı şekilleri, en başından bir pazara doğru girmenin iyi anlaşılması gereken anahtarlarından biridir. Hindistan örneğinde dağıtım kanalları, belli bir karmaşıklık düzeyindeki halkalardan oluşan bir zincir olarak tanımlanabilir.

Doğal taşlar sektöründe ise ithal ürünler için bu dağıtım zinciri daha uzundur:

1. Halka: İthalatçı
2. Halka: Nihai İşleyici/Üretici (Hindistan'da yerleşik)
3. Distribütör / Toptancı
4. Perakendeci
Son-Kullanıcı

İthal edilen ürün tamamen işlenmişse dağıtım zinciri daha kısa olacaktır. Ancak, genelde ithal edilen plakalar/levhalar Hindistan'a ulaştıklarında kesim işlemine tabi tutulmaktadırlar. Ancak ürünler plaka/levha şeklinde ithal edildiğinde gümrük vergileri, blok taş ithalatına göre daha yüksek olmakta ve ürün fiyatı artmaktadır. Bu nedenle, Hintli doğal taş ithalatçıları maliyet avantajına sahip olan blok ürün ithal etmeyi tercih etmektedir.

Hindistan pazarına giriş için en iyi yol, Hindistan geneline bölge bazında (örneğin kuzey-güney) iki-üç noktaya, yani kendi bölgelerindeki talebi karşılayan toptancılara dağıtım yapan ithalatçılarla çalışmaktır. Diğer bir seçenek ise büyük şehirlere (Yeni Delhi-Mumbai-Bangalore-Chennai) hitap edecek kapasitede bir distribütörle çalışmaktır.

Hindistan’da üretilen ürünler için dağıtım zinciri ithal ürünlerinkiyle benzerdir:

1. Halka: Üretici
2. Halka: İşleyici
3. Halka: Toptancı
4. Halka: Perakendeci
Son-Kullanıcı

Hem yerli üretim taşlar hem de ithal ürünler için, eğer nihai müşteri yürütmekte olduğu bir proje için sipariş veren bir inşaat firması ise, dağıtım zincirindeki bazı halkalar atlanabilir ve üreticiden nihai tüketiciye ulaşılabilir. Bununla beraber, kendi konutlarında doğal taş kullanmak isteyen insanlar söz konusuysa, bu talebi perakendeci yoluyla karşılamak gerekmektedir.

Başlangıçta pazara girişin en uygun yolu doğrudan ithalatçılarla çalışmaktır. İşin zor kısmı ise firmanın ürün gamında çalışabilecek, geniş bir coğrafi alanı (şehir ya da bölge bazında) kapsayabilmek adına dağıtım ağı geniş, en uygun ithalatçıyı bulmaktır.

Diğer yandan, blok taşların pazara girişinde, ülkenin çeşitli bölgelerine kolayca taşınabilmeleri için ebatlarının yerel standartlara uygun olması gerektiğinden, seçilecek ithalatçının taşların işlenmesi için gerekli lisanslara da sahip olması gerekmektedir.

İthalatın büyük hacimlerde olması durumunda, yabancı firmanın Hindistan’da bir işleme tesisi kurması, dağıtım zincirindeki ticari marjlarını düşürebileceği için ekonomik açıdan uygun olabilir.

Hindistan pazarına girmek isteyen yabancı doğal taş firmaları için diğer bir seçenek, ülkedeki büyük inşaat şirketleriyle doğrudan temas kurmaktır. Bu seçenek, büyük firmalara erişim imkanları kısıtlı olduğundan zor olsa da, Hindistan inşaat sektöründe son dönemde yaşanan büyüme nedeniyle son derece caziptir. Nitekim son dönemde Hindistan, hızla modernleşmeye çalışan, hızlı bir şekilde büyüyen üst-orta sınıfın tüketimini arttırmak için sürekli olarak alışveriş merkezleri, konutlar, lüks oteller ve restoranlar, eğlence merkezleri gibi yapılar inşa eden bir ülke olarak tanımlanmaktadır.

Tüm bu koşullar, ülkenin inşaat sektöründe önde gelen firmalara ulaşılması halinde yabancı doğal taş firmaları için büyük iş fırsatları sunmaktadır.

Diğer yandan hizmetleri Hindistan nüfusunun en varlıklı kesimince talep edilmekte olan mimarlar, iç dekorasyon tasarımcıları ve dekoratörler de unutulmamalıdır. Alım gücü yüksek müşteriler, projelerini teslim ettikleri dekoratörleri kullanacakları malzemeleri seçme konusunda neredeyse tamamen özgür bırakılmaktadırlar.

İç dekorasyon tasarımcılarının oluşturduğu bu pazar segmentine erişim sağlamak için, fuarlarda ve sektörel dergilerde yer almak en temel yöntemlerden biridir.

Özetle, Hindistan'ın coğrafi büyüklüğü ve dağınıklığı da dikkate alındığında, Hindistan pazarında, yerel bir acente ya da dağıtıcı ile çalışmak, özellikle pazara ilk kez satış yapan firmalar için çok önemlidir. Sektör ve ürün konusunda deneyimli ve alanında bilinen bir aracı ile çalışmak pazarda son kullanıcıya ulaşma şansını artıracaktır. Doğal taş sektöründe yerli üreticiler de dahil olmak üzere pek çok firmanın rekabet ettiği düşünüldüğünde, Türk firmalarının bu pazarda başarılı olabilmeleri için yerel ortak (ithalatçı/distribütör) kaçınılmazdır. İyi bir ortak aynı zamanda devlet işlerinde kolaylık sağlayacak, ürün güvenliği ve lisanslar (işleme vb. lisansları) konusunda da doğru bilgiye ulaşmanıza yardımcı olacaktır. İyi bir yerel ortak ürünün tanıtım çalışmaları için de doğru adrestir. Pazarda büyüebilmek için Hintli ortağın yerel prosedürler hakkında vereceği bilgiler, ürünün doğru konumlanmasına yardım edecektir.

5.3. Gümrük Vergileri ve Diğer Engeller

Hindistan'da ticaretin serbestleştirilmesinden sonra, düzenleme ve kontrol için çeşitli politik önlemler alınmıştır. Bunlar arasında, maliye politikası, ihracat ve ithalat kanunları, vergi sistemi, döviz ve faiz oranı kontrolü, ihracatın kontrol edilmesi ve yüksek öncelikli sektörlerle sağlanan destekler gibi konular yer almaktadır. Ancak ticaret serbestleşmiş olmasına rağmen, doğal taş sektörü gibi pek çok sektör tarifeler ve tarife dışı engellerle korunmaktadır.

Tablo 16: Hindistan'ın Doğal Taş Ürünlerine Uyguladığı Gümrük Vergisi Oranları

GTİP	ÜRÜN ADI	Vergi Oranı (%)
2515	Mermer ve Traverten, Ekosin Su Mermeri, Kireçli Taşlar	
2515.11	Mermer ve Traverten (Ham/Kabaca Yontulmuş)	40
2515.12	Mermer ve Traverten (Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş)	40
2515.20	Ekosin ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Kireçli Taşlar	40
2516	Granit, Porfir, Bazalt, Gre ve Yontulmaya/İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	
2516.11	Granit (Ham/Kabaca Yontulmuş)	40
2516.12	Granit; Blok, Kalın Dilimler Şeklinde Kesilmiş	40
2516.20	Kumtaşı (Gre)	40
2516.90	Yontulmaya ve İnşaata Elverişli Diğer Taşlar	40
6802	Yontulmaya, İnşaata Elverişli İşlenmiş Taşlar (Kayağan Hariç)	
6802.10	Karo, Küp vb. Eşya (Suni Olarak Boyanmış Granül ve Küçük Parçalar)	40
6802.21	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (Yontulmuş/Kesilmiş)	40
6802.23	Granit; Yontulmaya Elverişli	40
6802.29	Diğer Taşlar; Yontulmaya Elverişli	40
6802.91	Mermer, Traverten ve Su Mermeri (İşlenmiş/Yontulmamış)	40
6802.92	Diğer Kalkerli Taşlar	40
6802.93	Granit	40
6802.99	Diğer Taşlar	40

Kaynak: Icegate - <https://www.icegate.gov.in>

Tablodaki gümrük vergisi oranları Türkiye'nin içinde bulunduğu en çok kayrılan (MFN) ülkelere uygulanan basit gümrük vergisi oranlarıdır.

Gümrük vergisi hesaplanmasında birçok faktör vardır. Ürüne göre değişmekle beraber, bir mala uygulanabilen çeşitli gümrük vergileri, harçlar vb. ödemeler söz konusu olabilmektedir. Temel Gümrük Vergisine (Basic Customs Duty, BCD) ek olarak örneğin: Anti-damping vergisi - Korunma Önlemi Vergileri (Countervailing Duty – CVD), Genel Eğitim Vergisi (Education Chess), Sosyal Refah Harcı (Social Welfare Surcharge), Gümrük Yükleme Ücreti gibi ödemeler Hintli gümrük otoritelerince talep edilebilmektedir.

Doğal taş ürünlerinin ithalat vergilerinin hesaplanmasında, tabloda belirtilen temel gümrük vergisine (BCD), BCD'nin %10'u kadar sosyal refah harcı (Social Welfare Surcharge) ve vergiler dahil mal bedelinin %12'si oranında mal ve hizmet vergisi (Goods and Services Tax-GST) eklenmektedir.

Resmi kaynaklarda belirtilen yukarıda yer alan gümrük vergisi oranlarının yanısıra, pratikte Hindistan'a ithalat esnasında ithalatçı firmalara yansıtılan bazı tarife ve tarife dışı engellerin mevcut olduğu, Hintli ithalatçı firmaların beyanlarından anlaşılmaktadır.

Hintli doğal taş ithalatçısı firmaların ifade ettiklerine göre, FOB teslim yöntemiyle Türkiye'de limanda teslim aldıkları tonu 200 ABD Doları olan blok mermerin maliyeti, Hindistan'daki fabrikaya işlenmek üzere getirildiğinde, nakliye dahil 400 ile 450 ABD Doları arasında bir tutara yükselmektedir.

Yukarıda yer alan ve benzeri diğer açıklamaların da hesaba katılmasıyla, Hindistan'ın blok mermerde %55-60 civarında, işlenmiş mermerde ise %65'ten fazla bir oranda vergi yükünü (gümrük vergisi dahil), ithalatçı firmalara yüklediği tespit edilebilmektedir.

5.4. Ödeme Şekilleri

Ödeme şekilleri açısından, Hindistan'da doğal taş ithalatıyla ilgili olarak bazı genel kurallardan bahsedilebilir:

- i) İthalatçılar siparişlerde genelde FOB cinsinden çalışmaktadırlar.
- ii) En yaygın ödeme şekli belge karşılığı (vesaik mukabili) ödemedir (90-120 gün)

Hindistan'a ihracat yapan firmaların akreditif (L.C.) ödeme şeklini kullanmalarında fayda vardır. Özellikle dış ticaretimizin yeni gelişmeye başladığı Hindistan pazarında, bu ödeme şekli hem ihracatçıya hem de ithalatçıya güvence sağlamaktadır. Hindistan'da yapılan pazar araştırması sırasında görüşme yapılan Hintli firmalar da dış ticarete genellikle akreditif kullandıklarını belirtmiş ve Türk firmalarının da akreditif kullanmalarını tavsiye etmişlerdir.

5.5. Nakliye

İthal doğal taşlar için temel nakliye seçeneği deniz yoludur ve "navlun ve sigorta ücreti" ihrac fiyatına eklenmelidir. Deniz yoluyla ülkenin çeşitli bölgelerindeki limanlara (başta Mumbai'ye) konteynerlerle gelen ürünler, ülkenin diğer bölgelerine, taşınan parçaların büyüklüğüne göre ya karayolu ya da demiryolu ile dağıtılmaktadır.

Sektör temsilcileriyle yapılan görüşmelerde, Türkiye'den Hindistan'a 20'lik bir konteynerin nakliyesinin 15-20 gün sürmekte olduğu ve navlun bedelinin 900 ila 1.000 Dolar arasında değiştiği bilgisi edinilmiştir. Mermer ve doğal taş ürünlerinin nakliyesinde büyük çoğunlukla

20'lik konteynerlerin tercih edildiği de, söz konusu görüşmelerde sektör temsilcilerince dile getirilmiştir. Ürün nakliyesinde tek sorun Hindistan limanlarındaki altyapı yetersizliğinden kaynaklanan gecikmelerdir. Uzak bir pazar olmasına rağmen navlun bedelinin düşük olmasında, Hindistan'la olan doğal taş ticaretimizin yüksek olmasının önemli bir etkisi vardır. Bu avantaj sayesinde, Türk ürünlerinin Hindistan pazarı genelinde Çin menşeli ürünlere karşı yaşadığı navlun dezavantajı, görece olarak azalmaktadır. Ürün nakliyesinde dikkat edilmesi gereken en önemli konular iklim şartları ve limanlardaki bekleme süresidir. Özellikle muson yağmurları döneminde nem oranının arttığı göz ardı edilmemelidir.

Hindistan'da doğal taşlar ithalatında gerekli belgeler şunlardır:

- Tek idari belge (Single Administrative Document – SAD)
- Ticari fatura
- Menşe şahadetnamesi (ithalatçı tarafından talep edilebilir)
- Taşıma belgeleri
- Kargo manifestosu
- Koli/Ambalaj Listesi (içerik beyanı)
- Ahşap ambalaj malzemelerine ilişkin işleme sertifikası (gerekli ise)

5.6. Firma Bulma

Ticaret Bakanlığı nezdindeki “ihrticari@ticaret.gov.tr” adresine e-posta ile başvuran firmalarımıza Bakanlığımızın üye olduğu veri tabanlarından (her bir farklı ürün için) Hindistan'daki doğal taş ithalatçı/dağıtıcı firma irtibat bilgileri gönderilebilmektedir.

Ayrıca, Hindistan'daki ticari temsilciliklerimiz de (TC Yeni Delhi Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği ve TC Mumbai Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği) ihracatçı firmalarımıza ithalatçı/alıcı bulma konusunda destek olmaktadır. (Yurtdışındaki ticari temsilciliklerimizin detaylı iletişim bilgilerine Bakanlığımız web-sitesinin “<https://www.ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati>” bağlantısından ulaşılabilir.)

5.7. Fuarlar

Bakanlığımızca, mal ticaretine ilişkin uluslararası fuarlara firmalarımızın katılımları ve organizatörlerin tanıtım harcamaları, “Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin 2017/4 sayılı Karar” kapsamında desteklenmektedir. Bu çerçevede, Bakanlığımızca belirlenip ilan edilen sektörel nitelikteki uluslararası fuarlara firmalarımızın bireysel katılımı, bunun yanı sıra, yetkilendirilen organizatörlerce düzenlenen fuarlara milli katılım ve sektöründe önde gelen prestijli fuarlara katılım belirli kalemlerde ve değişen

tutarlarda desteklenmektedir. 2019 yılı için Hindistan’da düzenlenen 32 adet fuar bireysel katılım ve 1 fuar milli katılım kapsamında Bakanlığımızca desteklenmektedir. Devlet desteği kapsamındaki fuarların listesi “<https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar>” adresinde yer almaktadır.

İnşaat malzemeleri ve doğal taş sektörü konusunda Hindistan’da düzenlenen belli başlı fuarlar aşağıda listelenmiştir. Fuarlar konusundaki detaylı bilgilere web sayfalarından ulaşılabilir.

- INDIA STONEMART-International Stone Industry Exhibition (*Milli katılım fuarıdır.*)
(<http://www.stonemart-india.in>)
- STONA-International Granite &Stone Fair (*Milli katılım fuarıdır.*)
(<http://stonaindia.co.in>)
- bC India - A Bauma Conexpo Show International Trade Fair for Construction Machinery, Building Material Machines, Mining Machines and Construction Vehicles
(www.bcindia.com)
- Buildings India Expo - Building The Future India’s Comprehensive International Exhibition and Conference on Architecture, Building & Construction Technology, Materials, Interiors & Systems (<http://www.buildingsindia.com>)
- Constru-India Exhibition for the Indian Construction Industry
(www.construindia.com)

6. SONUÇ

Hindistan emlak sektörü, yakın geçmişte, konut ve ofis segmentlerindeki talep artışı sebebiyle yüksek oranlarda gelişme göstermiştir. Sanayi Politikaları ve Teşvik Kurumu'nun (DIPP) hesaplamalarına göre Hindistan emlak sektörü Nisan 2000 ile Haziran 2018 arası dönemde 24,8 milyar Dolar tutarında yabancı doğrudan yatırım çekmiştir.

2016 ile 2020 yılları arasında, Hindistan'daki en büyük sekiz şehirde 4,2 milyon yeni konut talebinin ortaya çıkması beklenmektedir.

Çeşitli sektörel kaynakların ortaya koyduğu rapor ve çalışmalara göre, Hindistan'ın inşaat ve emlak sektörü; konutlar, ofisler, ticari yapılar-perakende sektörü, endüstriyel binalar, oteller-konaklama tesisleri, sağlık tesisleri de dahil olmak üzere bütün alt-sektörlerde çok büyük bir potansiyel barındırmaktadır.

Ticari ofis ihtiyacı, "outsourcing" ve bilgi işlem teknolojileri alanlarında çalışan firmaların artan talepleriyle şekillenmektedir. Bilgi işlem ve yazılım sektörlerinde, Hintli firmaların yanı sıra yabancı büyük yatırımcılar da merkezlerini Hindistan'da kurmaktadır. Bu gelişme de ticari ofis talebini artırmaktadır. Yalnızca söz konusu sektörlerde faaliyet gösteren şirketlerin, büyük şehirlerdeki ofis talebinin 2020 yılına kadar 14 milyon metrekareyi aşması beklenmektedir.

Hindistan'ın genelinde 19,4 milyon konut açığının bulunduğu ve bu açığın 6,7 milyonluk kısmının büyük şehirlerde yer aldığı tespit edilmiştir.

Satın alma gücündeki artış ve daha fazla sayıda tüketicinin organize emlak sektörü ürünleriyle tanışması, bu sektördeki satın alma kalıplarını daha üst seviyedeki ürünler lehinde değiştirmektedir. Bu çerçevede, Hindistan'daki konut, ofis ve otel inşaatları başta olmak üzere emlak sektöründeki projeler sayı ve nitelik olarak büyük artış göstermektedir.

Hindistan emlak ve inşaat sektöründeki olumlu gelişmelerin, elverişli nüfus yapısı, artan satın alma gücü, müşteri odaklı banka ve konut finans şirketlerinin varlığı, Hintli emlak ve inşaat firmalarının ürünlerindeki giderek artan gelişmişlik seviyesi ve hükümet tarafından sektöre sağlanan teşvik ve reformlar çerçevesinde şekillendiği görülmektedir.

Söz konusu gelişmelerin neticesinde Hindistan genelinde ve özellikle büyük şehirlerde konut, ofis, hastane, otel ve alışveriş merkezi inşaatlarının yüksek oranlarda artış göstereceği ve bu

çerçeve de mermer-doğal taş ürünlerinin de yer aldığı inşaat malzemeleri ürünlerine olan talebin çift haneli oranlarda artış göstereceği değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, Türk mermerine olan pozitif ilgiyi ve emlak-inşaat sektöründe yaşanması beklenen gelişmeleri göz önüne alarak, mermer başta olmak üzere doğal taş firmalarımızın Hindistan pazarına yönelik pazarlama ve tanıtım faaliyetlerine devam etmelerinin büyük önem arz ettiği değerlendirilmektedir. Hindistan'ın 2020 – 2030 yılları arasında Türk doğal taş ürünlerinin önemli pazarlarından birisi olmaya devam edeceği öngörülmektedir.

7. KAYNAKÇA

1. Ticaret Bakanlığı, Hindistan Ülke Raporu
2. Ticaret Bakanlığı, Doğal Taşlar Sektör Raporu
3. The Economist Intelligence Unit, Ülke Raporları
4. Hindistan'ın ilgili kurumlarının web sayfaları
5. EMIS Raporları
6. Kurum, kuruluş ve firma görüşmeleri
7. Firma web sayfaları

8. YARARLI WEB SAYFALARI

- Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı
(www.ticaret.gov.tr)
- Doğal Taş Geliştirme Merkezi (Centre for Development of Stones-CDOS)
(www.cdos-india.com)
- Rajasthan Eyaleti Sanayi Geliştirme ve Yatırım Ajansı (-Rajasthan State Industrial Development & Investment Corporation Ltd. - RIICO)
(www.industries.rajasthan.gov.in/riico)
- Hindistan Mühendislik Ürünleri İhracatı Geliştirme Kurumu (www.eepcindia.org)
- Hindistan Gayrimenkul Geliştiricileri Birlikleri Konfederasyonu (Confederation of Real Estate Developers' Associations of India – CREDAI) (<https://credai.org>)
- Rajasthan Eyaleti Gayrimenkul Geliştirme Kurumu (www.credairajasthan.com)
- Hindistan Hükümeti, Konut ve Kentsel Yoksulluğun Giderilmesi Bakanlığı, İnşaat Malzemeleri ve Teknolojileri Tanıtım Kurumu
(<http://www.bmtpc.org>)